

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), šte. 129

Maribor, četrtek, 6. oktobra 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Slab začetek delovanja narodne skupščine

Viharna današnja seja — Raztrgana glasovnica predsednika
skupščine — Pretep v zbornici

BEOGRAD, 6. oktobra. Današnja seja skupščine je bila silno vihar. Ponovno je prišlo do prizorov, ki nikakor ne morejo biti v ugled skupščini.

Po otvoritvi seje je bil pred prehodom na dnevni red prečitani protokol včerajšnje seje. Zemljoradnik Vujić je ugovarjal in izjavil, da je včerajšnja seja neveljavna, ker je bil kršer poslovnik. V smislu prejšnjih bi moral namreč prvo sejo voditi najstarejši poslanec. Ta pa ni radikal Selić, temveč poslanec Hrvatske seljaške stranke, profesor Pasić.

O tem vprašanju se je razvila daljša, skrajno ostra razprava. Komu je pripadla predsedniška dr. Perić glasovanje o tej stvari. Med glasovanjem se je vedno bolj pojavljala tendenca, da se v zbornici odobri stališče posl. Vujića in ostala vlada v manjšini. Zato je nastal silen hrup, sredi katerega je predsednik ugovarjal, da je predlog ponovno zavrnjen. To je izzvalo nove viharne prizore. Zdelo se je, da bo nadaljevanje seje sploh nemogoče. Vendar se je predsednik komu posrečilo, da je zbornico pomiril in se je mogla seja nadaljevati.

Skupščina je prešla na k. volitve verifikacijskega odbora. Pri glasovanju so se ponavljali kravali in je prišlo celo do obžalovanja vrednega incidenta. Razvila se je namreč zelo srčita debata o vprašanju, ali ima tudi predsednik

pravico do glasovanja. V smislu čl. 12 poslovnika je zastopala opozicija stališče, da predsednik skupščine nima te pravice in da se tudi debate ne sme udeleževati. Radikali in klerikali pa so vztrajali na stališču, da se predsedniku ne sme odvzeti pravica do glasovanja. Debata je trajala dve uri in pol, razburjenje je naraščalo od trenutka do trenutka in se razvilo končno v pretep.

Ko je hotel predsednik dr. Perić odati svojo glasovnico, jo je dr. Pernar, eden izmed skrutinatorjev, raztrgal. V tem hipu se je več radikalov vrglo na dr. Pernarja in so ga pričeli pretepati. Poslanec Trbić (radikal) je zgrabil nasprotnika celo za grlo in ga davil. V skupščini je nastal strašen vihar. Vsi poslanci so pritiskali proti sredini, kjer je prišlo do incidenta. Šele po daljšem trudu se je posrečilo treznejšim poslancem, da so ločili obe stranki in vzpostavili mir v toliko, da so mogli skrutinatorji nadaljevati svoje delo. Ob 13.30 se seja še nadaljevala.

Doročki današnjega dne so izzvali nohodniških skupščine živahno razpravo. Splošno se naglašalo, da je sedanje stanje v skupščini nevzdržno.

BEOGRAD, 6. oktobra. Pred skupščinsko sejo so radikalski sklenili, da bodo pri volitvi verifikacijskega odbora podprli s svojimi glasovi srbske zemljoradnike, da bodo tudi oni zastopali v verifikacijskem odboru.

Pred energičnim korakom naše vlade v Sofiji

Bolgarski komitaši ustrelili v Štipu našega generala
Mihaela Kovačevića

BEOGRAD, 6. oktobra. Komaj se je javnost radi zadnjih atentatov bolgarskih komitašev nekoliko pomirila, že se je zgodil nov strašen zločin. Neznani bolgarski komitaš je namreč sinoči sredi Štipa v Macedoniji ustrelil brigadnega generala Mihaela Kovačevića, ki se je, zadet naravnost v srce, zgrudil takoj mrtev na tla, dočim se je atentatorju v splošni zmedji posrečilo pobegniti.

Atentat v Štipu je izzval v vseh političnih krogih silno razburjenje. Pričakuje se, da napravi naša vlada se-

daj energične korake, ker je potrebno, da se napravi izjavajočemu rovarjenju bolgarskih komitašev že enkrat konec.

Za danes popoldne je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri se bo razpravljalo o nadaljnjih ukrepih vlade. Za izsleditev atentatorja je bila razpisana nagrada v znesku 100.000 Din. Takoj uvedena preiskava je dosegla, da je atentat na generala Kovačevića delo macedonskih revolucionarjev.

RUSKO-EGIPTOVSKI SPOR RADI PARNIKOV.

Egiptovska vlada je odredila zaplenbo vseh ruskih ladij v Sueškem prekopu. To je v zvezi z zadevo parnika »Costi«, ki je pripadal brodogradni generala Wrangla. Ob likvidaciji te protisovjetske armade so parnik kupili Egipčani, četudi je sovjetska vlada razglasila, da so vsi ostanki razbite Wranglove vojske last ruske države. Parnik »Costi« je delal službo pri neki egipčanski parobrodni družbi, dokler se ruski mornarji niso uprli in odpeljali v Odeso, kjer so se predali sovjetski oblasti. Egiptovska vlada je zahtevala parnik nazaj, ruska ga pa ni hotela izročiti. Parnik so prekrstili na ime »Sacco in Vanzetti« ter ga prideli plovilbi na progi Odesa-Batum.

Zrtev nasilnih tihotapcev

Tretji dan porotne razprave o umoru Janka Resnika

Maribor, dne 6. oktobra.

Zadnji slučaj jesenskega porotnega zasedanja v Mariboru je postal prava senzacija. Včeraj se je podalo porotno sodišče z vlakom v Št. Ilj in potem peš na Novine ob državni meji. Kar obstoja mariborsko sodišče, se še ni pripetil slučaj, da bi se vozila porota z vlakom iz mesta svojega zasedanja. Ker sta 2 porotnika zamudila vlak, so ju morali nujno odposlati z avtomobilom v Št. Ilj, da ne bi bilo vse postopanje nično. Porotno sodišče si je ogledalo natančno ves teren, koder je vodil 2. decembra 1926 Jamernik orožnike, razlagajo jim do podrobnosti, kako so umorili Resnika. Po bregovih in dolinah, poteh, cestah in gosti šumi je hodilo sodišče in z njimi štirje uklenjeni obtoženci v spremstvu dveh orožnikov z nasajenimi bajoneti. Navzočih je bila tudi cela vrsta prič, ki jih je zaprisegal predsednik g. vdss. Stergar, kjer so se pač slučajno mudili s sodiščem: enkrat je postavil razpelo in sveči na občestni kamen, drugič v trgovini itd. itd. S precej poslabšanim položajem za zagovornike in obtožence, se je vrnilo včeraj ob 15. sodišče z državne meje v Maribor.

Razprava se je nadaljevala po 16. uri. Celo uro pred pričetkom nadaljevanja se je gnetla na koridorju justične palače radovedna množica občinstva, ki jo je mirilo več stražnikov. Ob 16. so pričeli spuščati v manjših skupinah ljudi v dvorano, da se ne bi pri prevelikem navalu pripetila kaka nezgoda. V četrt ure je bila dvorana natrpano polna. Videti je bilo zlasti mnogo fin. stražnikov, finančnih komisarjev, orožnikov, železničarjev, jetniških paznikov i. t. d.

Ob 16.30 so vstopili končno porotniki in senat. Pričelo je zasliševanje prič. Neki vojak je izpovedal z vso odločnostjo, da je videl Jamernika, kako je dne 7. avgusta 1926 kosil na domačem travniku. Na vprašanje, če se ne moti v mesecu, priča to odločno zanika. Dvorana bušne v smeh, ker vsakdo ve, da gre za 7. september. Predsednik posvari avditorij, ki se noče brzdati, z resnimi besedami: »Še en nemir in izpraznim dvorano! Tu ni noben teater! Gre za življenje ljudi...!« To je pomagalo. Pričo pa so pripravili do tega, da je spoznal svojo zmotu v mesecu in jo popravil. Jamernikov viničar, zaslišan za pričo, zatrjuje, da je bil obtoženi Jamernik Dominik kritičnega dne doma, češ: »Bil sem pri vojakih, bil sem na suhem in na vodi ter pod vodo, pa nisem nikoli krivo prisegel!«

Napetost poslušalcev se je stopnjevala, ko so bili po vrsti zaslišani finančni stražnik Petek, sedem orožnikov šentiljske postaje in končno finančni komisar Gabersček, poveljnik rajnega Resnika. Še preiskovalni sodnik g. Juhart je moral biti zaslišan radi nekih nejasnosti, ki jih je povdarjal zagovornik. Docela prepričani o krivdi — zlasti Jamernikovi — pripovedujejo orožniki in finančna uslužbenca živo in nazorno o zasliševanju obtoženega Jamernika in o njegovem priznanju na kraju umora. Neštefokrat pa se dvigne Jamernik in vpada v besedo, ne da bi ga kdo vprašal, se razburja, jezli, maha z rokami, grozi orožnikom, da jih že še bo i. t. d. Velika je potrežljivost predsednika. Dvorana se tišči za uste, da ne bi odnala v smeh. Le votant se odloži sile.

haj za božjo voljo, mene že ušesa bole!

Bilo je že pozno zvečer, ob 20.30, ko je bilo zaključeno zasliševanje prič in razprava ponovno prekinjena na današnji tretji dan ob 8.30 jutraj.

Danes dopoldne je bilo ob prav tako polni dvorani prečitanih cel kup spisov z izpovedbami prič, ki niso bile osebno vabljene k razpravi, zlasti onih iz Špilja in drugih obmejnih avstrijskih krajev. Po zavrnitvi nekaterih predlogov s strani zagovornikov je porotni senat predložil ljudskim sodnikom štiri vprašanja na umor oziroma udeležbo pri umoru posameznih obtožencev. Na predlog zagovornika dr. Zmuderla je dodal senat še peto vprašanje za slučaj, da se potrdi krivda Jamernikova, in sicer, je li storil Jamernik dejanje v zmedenosti misli. Ob 12. je bila na predlog dr. Reimana razprava prekinjena. Ob 15. uri so se pričeli govoriti državni pravdniki in zagovorniki.

A. Rubinstein v Mariboru

Včerajšnji otvoritveni koncert koncertnega biroja nas je izredno razveselil; imeli smo priliko spoznavati enega največjih sodobnih klavirskih mojstrov, poljskega virtuozu Arturja Rubinsteina. Že vzpored, katerega je absolviraj, je bil zelo zanimiv in obenem poučen. V prvem delu sta se nahajala zastopnika starejših klavirskih glasbe, Schumann in Chopin, v drugem pa so bili komponisti novejšje štruje in sicer dva ruska (Prokovičev in Škrjabin) ter dva španska (Albeniz in Falla). Že s svojim uvodnim Schumannovim Karnevalom je Rubinstein pokazal svojo neobičajno in izredno muzikalno kvaliteto, kakor tudi svojo muzikalno potenco, ki vse to, kar podaja, tudi intenzivno doživlja. S svojo sugestivno močjo nas je takoj pričaral v bajno opremljeno in razsvetljeno velikomestno plesno dvorano, kjer vlada pravo predpustno razpoloženje. Videli smo takorekoč gibanje in vrvenje in predstavile so se nam značilne osebnosti, kakor razposajen Harlekin, šegava Kolombina, zamišljen Pierrot, razburkan Florestan itd. Višek je tvoril sklepni boj med davidsbundlerji in filistri, ki končuje z zmago prvih. In kaj naj rečemo o naslednjih točkah. Vse je bilo na višku. Najsijajnejša interpretacija, neizrečena noblesa v igri, neprekosljivi višek tehniške izpopolnenosti, neobičajna moška moč in nevzdržljiva sila, ki takorekoč ne pozna materialnega odpora zastran instrumenta, na drugi strani pa spet subtilno občuteno podajanje lirskih mest, skratka: nedostaja nam besednega zaklada na superlativih, s katerimi bi vse to označili, kar smo uživali. Rubinstein je vladar na svojem instrumentu in sicer absolutni vladar. Je eden izmed redkih izvolencev v kraljestvu reproduktivne umetnosti in glasbenik skoz in skoz. Obvladal je kakor največji zmagovalce vse poslušalce, ki so bili prevzeti od njegove igre in so upraj vzklikali v entuzijazmu. Izšli so dodatek za dodatek. Bil je večer velikega umetniškega dogodka.

H. D.

Srednješolcem dovoljen nogomet.

Minister prosvete dr. Kumanudi je praktičal naredbo, s katero je bil srednješolcem prepovedan nogomet, dijakom na hrzena.

Senzacionalne aretacije v Zagrebu

ZAGREB, 6. oktobra. Danes sta bila tu aretirana in izročena sodišču znani hrvatski dramatik Josip Kulundžić in carinski uradnik Mihael Turković. Oba sta zapletena v umazano homoseksualno afero.

Match Capablanca-Aljehin

Osma partija med Capablancem in Aljehinom, ki je bila po 41. potezi prekinjena, je končala pri nadaljevanju že po prvi potezi remis. Stanje je torej še vedno 2 : 1 v korist Capablance, dočim je bilo pet partij remis.

Mariborski in dnevni drobiš

Odlični gostje v Mariboru

Te dni se vračajo na svoje domove udeleženci mednarodnega kongresa za tujsko propagando, ki so zborovali letos v naši državi in si ogledali ob tej priliki davne pokrajine naše domovine. Tekom partedskega bivanja odličnih gostov v Jugoslaviji je vodil predstavnike najrazličnejših evropskih držav načelnik oddelka za turizmo v ministrstvu trgovine g. dr. Žižek, ki je prišel včeraj z vračajočimi se gosti prav do Maribora. Večina kongresistov se je že po zaključku kongresa razšla, tako da jih je bilo včeraj samo še osem, ki so se pripeljali ob 15. z brzovlakom v posebnem vagonu I. razreda iz Rogaške Slatine v Maribor. Bili so to: zastopnik Nizozemske in generalni sekretar kongresa g. Van Deventer, avstrijski delegat g. M. E. Deimlein, Nizozemec g. Quarles van Ufford, predstavnik evropskih držav v Newyorku g. Ravelli sekretarica kongresa Nizozemska gđ. Eringard, madžarski zastopnik g. Cornelij Tabori, švedski delegat g. Berg Lampe in zastopnik ČSR g. Matoušek. V spremstvu gostov je bil tudi bivši veliki župan mariborske oblasti g. dr. Pirkmajer.

Že pri izstopu iz vlaka je pozdravil odlične goste mariborski podžupan g. dr. Lipold ter jih povabil v imenu mestne občine na zakusko v železniško restavracijo. Tu je bila pod volstvom ravnateljca g. Gerbaca okusno pripravljena pijača in prigrizek. Številni uradi in korporacije mariborske so posetile svoje zastopnike k sprejemu tujcev. Zasopana je bila seveda predvsem mestna občina, dalje vojaška oblastva, veliko županstvo, okrajno sodišče, drž. pravdnishvo, okrajno glavarstvo, tujskoprometna pisarna itd.

Med zakusko je bilo izrečeno nekaj pozdravov in napitnic. Devon kvartet pa je zapel več narodnih slovenskih pesmi. V imenu mestne občine je govoril podžupan g. dr. Lipold, za politično oblastvo pa okrajni glavar g. dr. Ipavie. Odgovoril jima je zahvaljujoč se za gostoljubnost generalni sekretar kongresa g. Van Deventer, ki je zlasti naglašal, kako lepo bodočnost ima turizma v Jugoslaviji. Ni si mogel kal, da ne bi bil pohvalil tudi jugoslovenskega vina, ki je spremljalo goste na vsi poti po Jugoslaviji. Gostom so razdelili nato serije najnovejših razglednic »Maribor v slikah«, ki jih je izdala Tujsko prometna zveza za mariborsko oblast. — Besedo je povzel še načelnik g. dr. Žižek in se zahvalil v imenu vlade Mariborčanom za sprejem ter se poslovil od simpatičnih gostov, ki so se ob 16. uri odpeljali proti severu in so dobili še za pot baterijo butelik najboljših naše kapljice...

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Četrtek, 6. oktobra ob 20. uri »Revizor«.
Premijera. Otvoritvena predstava.
Petek, 7. oktobra. Zaprtó.
Sobota, 8. oktobra ob 20. uri »Revizor«
ab. B.
Nedelja, 9. oktobra ob 20. uri »Bajadera«.
Premijera.

»Bajadera« na mariborskem odru. Kot novo operetno noviteto tega leta pripravlja mariborsko gledališče Kalmanov šlager »Bajadera«. Ta opereta je doživela pred par leti upravni triumfalni pohod po vseh velikih odrih Evrope in Amerike. Saj jo pa tudi odlikuje divna godba, zanimivo ter zelo veselo in zabavno delanje ter orientalski mišje, ki nudi s svojimi živimi barvami izreden užitek tudi za oči. Naše gledališče je storilo vse, da bo opereta vžgala tudi v Mariboru. Režijo vodi gosp. Bachmann kot gost, glavne vloge pa igrajo gđe. Udovičeva in Lubeleva ter gg. Bratuž, Harastović, Skrbinek in Daneš.

Krožek upokojenega učiteljstva v Mariboru
in bližnji okolici se sestane danes ob ravnanju uri v restavraciji »Vinski baram«.

Ukinitev V. razreda mariborske realke

Na intervencijo poslanca dr. Kramera glede redukcij gimnazij, je minister prosvete dr. Kumanudi odgovoril, da bo redukcijo gimnazij v vseh onih krajih, kjer razpolagajo učni zavodi s potrebnimi prostori in učiteljskim zborom, odgodil za eno leto. V veljavi ostane samo še redukcija petega razreda na tretji gimnaziji v Ljubljani, dočim se ukinjeni razredi v Ptui, Murski Soboti in Kočevju za letos zopet vzpostavijo. Glede Maribora je prosvetni minister pristal na to, da se ukinjeni peti razred gimnazije zopet obnovi, zato pa hoče ukiniti peti razred realke. Poslanec dr. Kramer je odločno potestiral proti temu, toda minister je vztrajal pri tem svojem sklepu, češ da ni mogoč noben drug izhod. —

Mraz

Naša vremenska napoved, da bomo dobili zgodaj zimo, se je uresničila. Po vlažnih dneh koncem septembra, je v oktobru močno zadišalo po zimi. Severni vetrovi so toplotne rezerve, ki jih je hranila zemlja, kmalu izčrpati in deževja so k znižanju temperature močno prispevala. Vremenske izpremembe, ki padajo iz ekstreme v ekstrem, so tako pogoste, da se ne smemo čuditi, ako muči v času, ko se pri nas mehkužnejši že zavija v zimske plašče in danes odevalo v težke kožuhe, Sibirijo neznozna vročina 35 stopinj. Abnormalnosti vremena so posebno v poslednjih letih prav pogoste.

Sinoči je sicer imel zimsko-sportni odsek SPD v veseljem pričakovanih skorajšnje zime važno zborovanje, vendar ni izklučeno, da tudi naše Pohorje in okolice ne udari kaka sibirski abnormalnost, bodisi v znakih plisa ali minusa. Nenavadno hladno podnebje daje vsekakor mnogo misliti na bližnjo prihodnost, ki brezobzirno terja, da se jo upošteva v vsakem ozirju. Drvarnice se polnijo, pernice se zračijo, zimske suknje ventilirajo, da izgube duh po naštašlinu, smuči se pregledujejo, sani popravljajo in mažejo, drsralke brusijo itd.

Vsekakor bi želeli, da bi se prehod izvršil naglo, da bi nam narava vsaj enkrat prizanesla in nas obvarovala pred neznošno jesensko brozgo.

Vsem zaupnikom SDS v mariborski oblasti

Nuino Vas prosimo, da — v kolikor še tega morda niste storili! — še v zadnjem hipu izvršite potrebne reklamacije za volitve za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Tozadevna navodila so bila objavljena v »Jutru«. Volilni imenik imate razgrnjen na občini! Vsak zaupnik si ga naj prepiše! Reklamacije za one naše, ki morda niso vpisani, ter iz reklamacije onih, ki nimajo pravice biti vpisani, je treba oddati na pošto najkasneje 8. oktobra na naslov: Volilni odbor Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Opozorjamo ponovno, da sme reklamacijo za nekoga, ki ni vpisan, napraviti samo oni, ki je v imeniku vpisan; istotako sme samo vpisani volilec koga izreklamirati! Pri vrekamacijah treba priložiti obrtni list ali potrdilo sreskega poglavarja ali občine, da reklamiranec izvršuje obrt ali trgovino, pri izreklamacijah pa istotako potrdilo o neizvrševanju! Reklamacijo ali izreklamacijo je treba napraviti za vsakega posebej, če jih tudi več pošljete v eni kuverti. Vse potrebne listine vam morajo oblasti izstaviti brez taks. Tudi pisma, v katerih pošljete reklamacije, so poštnine proste, samo je treba na kuverti zapisati: V volilni zadevi. Organizacije in zaupniki SDS, do 8. okt. še na delo! — Oblastno tajništvo SDS v Mariboru.

Fond za Akademijo znanosti in umetnosti in Narodno galerijo

je prejel od neimenovanega dobrotnika v dar 3000 Din; vseučiliški profesor dr. Matija Murko v Pragi, pa je daroval zase in za svojo družino 1400 Din. Obe darovalcema izreka Narodna galerija kot upravitelj Fonda javno zahvalo.

Usodna nesreča mladega mizarja

Sinoči se je zgodila na cesti v Falo tragična nesreča, katere žrtev je postal 24letni mizar tovarne za dušik v Rušah, Viktor Petelinšek. Mladi in pridni mizar, doma iz Selnice, se je okrog sedmih zvečer odpeljal s kolesom v Falo na redno plesno vajo. Nekako sredi poti je v temi trčil z nekim drugim kolesarjem. Neznani kolesar se je po padcu sicer kmalu pobral in se zopet odpeljal, Petelinška pa je zadela težka katastrofa. Padel je namreč tako nesrečno, da si je pretresel možgane in dobil tudi več notranjih poškodb. Kljub temu pa je imel še toliko moči, da se je še z zadnjimi naporji privlekel do doma. Težko poškodovanega Petelinška, ki mu je postajalo vedno slabše, so nato odpeljali takoj z avtomobilom v bolnico v Maribor. Tu je dobil sicer zdravniško pomoč, a bilo je že prepozno. Nesrečni mladenič je živel namreč samo še nekaj ur. Poškodbe so bile tako težke, da jim je podlegel kljub skrbni negi v bolnici.

K disciplini pri naših koncertih.

Sedaj, ob pričetku koncertne sezone, bo prav umestno, opozoriti oz. prositi koncertne obiskovalce na prepotrebni mir med proizvajanjem posrednih glasbenih točk. Vladajo še tozadevno pri nas prav primitivni nazori. Tako je n. pr. pri včerajšnjem koncertu Rubinsteinovem paznega poslušalca močno motilo škripajoče odpiranje vrat prepozno prihajajočih. Med proizvajanjem naj bodo vrata dosledno zaprta. Pa tudi v dvorani si slišal neprestano kašljanje in trkanje. Tudi taka stvar se da omejiti do skrajne potrebe. Da se pa mera izvenmuzikalnih utisov še izpopolni, si še slišal premikanje stolov, rožljajočo sabljo, padajočo palico, obračajoče se liste, ki na drugi strani niti natisnjeni niso bili in k največji nepotrebi je še zletela v garderobi neka stvar z ropotom na tla. Ako si bil že tako srečen, da si sedel v bližini osebe, ki ne more tiho slediti proizvajanju, ampak mora vse svoje utise takoj razodevati sosedu ali sosedu, je mera takih izvenmuzikalnih in nezaželenih slušnih utisov precej velika. Torej, več obzirnosti! Napram istim, ki si žele nemotenega umetniškega uživanja! In tak je gotovo pretežni del obiskovalcev. Tudi proizvajajočemu umetniku je prepotraben absoluten mir. —

Koncert Saša Popov.

Jutri, v petek, 7. t. m. koncertira slavni bolgarski violinist, Saša Popov v veliki unionski dvorani. Njegov vzporred je sledeči: 1. Stamitz: Violinski koncert d-dur, 2. a) Corelli-Kreisler: La Folia, b) Paganini-Szymanovski: Trois Caprices. (d-dur, a-dur, a-moll). Pianist Alfred Grom proizvaja: 3. a) Liszt: Koncertno etudo des-dur, b) Scriabine: dve pesnitvi in c) Rahmaninov: Polichinelli. Kot zadnjo točko igra Popov: 4. Saint Saens: Introduction et Rondo capriccioso. Obeta se nam torej krasen umetniški večer. Z obilnim obiskom počastimo obenem druga naših največjih mojstrov. Pripominjamo, da je še dovolj vstopnic na razpolago. —

Letošnje obletnico koroškega plebiscita

proslavi Jugoslovenska Matica v Mariboru s prireditvijo »Večernih koroških narodnih pesmi« v soboto, dne 15. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je med drugim predavanje višjega sodnega svet. g. Deva o koroški narodni pesmi, spominski govor prof. dr. Sušnika in nastop Devovega kvarteta. Ljubitelji Koroške se vabijo, da se prireditve gotovo udeležijo. Kakor doslej, tako hoče Jugoslovenska Matica tudi naprej praznovati vsakoletno obletnico naše tragedije na Koroškem, ne da vzbujamo žalostne spomine, marveč da krepiamo svojo voljo in borbenost, ki naj pokaže, da se Koroške ne mislimo odreči, ker je naša. Ljubitelji koroške narodne pesmi, katera je, kakor srbski guslarji do osvete na Kosovem polju, dramlila narod v najtežjih dneh naše zgodovine, je vredna, da jo poznamo in ji izkažemo čast in spoštovanje, ki ji gre. Dne 15. t. m. torej v Narodni dom na koroški večer! —

Oblastne podpore poplavljenec slovenjegraškega in gornjegraškega okraja.

Škode po povodni v slovenjegraškem okraju je pregledal šef oblastnega gradbenega oddelka. Zadnja povodenj je napravila največ škode v Mislinjski dolini. Mislinja je nujno potrebna regulacije in je oblastni odbor za najnovejša dela že določil kredit 300.000 Din Slovenjegraški okrajni zastop je pa za to dolino porabil še enkrat toliko denarja. Upati je, da se bodo s sedanji krediti preprečile jesenske in spomladanske poplave, za popolno regulacijo so pa potrebni milijoni. Prtok Mislinje potok Suhodolščica je močno poškodoval cesto Sv. Jodert—Vrbje. K popravilu je oblastni odbor prispeval znesek 7000 Din, 5000 Din je pa nakazal v pomoč pri škodi, ki jo je napravil potok Velinja.

Otvoritvena predstava v gledališču.

Opozorjamo občinstvo na današnje otviritveno predstavo v mariborskem narodnem gledališču. Vprizori se klasična komedija »Revizor« v režiji gosp. Pregarca. V vlogi revizorja pa se predstavi g. Daneš. —

Rezervni oficirji in bojovníki!

Pozivajo se vsi rezervni oficirji in bojovníki v Mariboru, da se proslave krstne slave v soboto dne 8. oktobra v kazinski dvorani ob 20.30 sigurno udeležijo, brezizjemno in obvezno v obični vojni uniformi (bluza, čakšire in gamaše).

Ljudska univerza

sporoča, da so nekateri sedeži v Rogaško Slatino še prosti in da se prijave sprejemajo še do jutri popoldne. —

Nesreča radi trhle veje.

Posesniški sin Ivan Jurša iz Ciglenice je včeraj popoldne obiral jabolka. Vela, na katero je bila aprta lestvica, je bila pa tako trhla, da se je zlomila. Jurša si je pri padcu zlomil levo nogo. Zapregli so domači voz in ga odpeljali v bolnišnico. —

Pravočasno razkrita tatvina

Včeraj popoldne je neki unkoerl učitelj obiskal neko gostino sredi mesta in pri točilnici stoji pil četrtinko »starogac«. Listnico, ki jo je potegnil iz zepa in plačal vino, je položil poleg sebe. Ko pa je hotel oditi, ni bilo listnice nikjer. Prestrašen je preiskal vso okolico, toda zaman. K sreči sta bila v lokalu samo dva gosta, ki ju je sam preiskal, ne da bi pri njima našel denarnico z bogato vsebino 10.000 Din. Končno je le opazil, da je pri njem, za katero je sedel neki izvošček, sumljivo dvignjen. Potipal je in ugotovil, da je pod prtom njegova denarnica. Zadevo je takoj prijavil policiji, ki je uvedla proti osumlencu postopanje in ga predala sodišču. —

S kolesom začne, z nožem neha.

Posesniškemu sinu Adolfu Slaterniku iz Vukovskega dola je te dni zmanjkalo kolo. Adolf izsledil svoje kolo že drugi dan v Gruševu ter si svojo lastnino brez vseh ovinkov in posrednikov zopet vzame. Fant, ki si je kolo prisvojil, pa poskoži za njim ter mu nož zabode v hrbet. Ranjenega Slaternika so pripeljali v bolnišnico. —

Pomnite!

Pralni prašek Ženska hvala ima 50% Schichtovega mila. —

Društvo napredne trg. obrtne mladine v Mariboru
otvorj dne 8. oktobra plesno šolo pri Puntigamu. — 1255

The english club

invites all ladies and gentlemen interested for an eventual conversation-cours to meet at the society's clubroom in the »Vesna« on Friday evening at 6.30 h. 1257

Cercle français.

Pouk v francoskih tečajih za odrasle se začne v petek, dne 7. oktobra, in se bo vršil ob torkih in petkih od šestih do sedmih zvečer v drugem nadstropju moškega učiteljskega. Tudi tečaj za otroke je odprt in so ure ob pondeljkih in četrtek od treh do štirih popoldne v društveni čitalnici na drž. gimnaziji. — Novi udeleženci za vse te kurze se sprejemajo v kurzih samih pred poukom. Pouk v začetniškem tečaju za odrasle pa se po dogovoru lahko vrši v tork in petek od sedmih do osmih zvečer. — 1256

MANEVER VOJNE S PLINI V VARŠAVI.

Za Angleži in Rusi so prišli sedaj tudi Polaki z manevri v slogu vojne bodočnosti. Na varšavskem letališču so vojaški letalci uprizorili zračni napad z manj nevarnimi plinskimi bombami. Z razglasi in letaki so prebivalstvo že prej opozorili na manever ter poučili o rabi mask in drugih obrambnih sredstev pred plini. Kljub pouku je bilo pa mnogo beganja in pekoče solznih oči.

Dunajsko novinstvo pred 300 leti.

V dunajski narodni, bivši dvorni biblioteki so zasledili nedavno nekaj letnikov novin iz 17. stoletja, ki potrjujejo, da sta morala izhajati od 1620. do 1674. na Dunaju najmanj dva tednika, ki ju je izdal Matej Formica in za njim Cosmevorus. Imenovali so se te novine »Ordinari Reichszeitung« in »Extraordinari Postzeitung«.

Amerikanski spiritizem

Medi s trobento — Usodna pomota duhov

Nikjer na svetu ne biva tesno skupaj toliko nasprotij, kot v Zedinjenih državah severne Amerike. Amerika ni samo dežela milijarderjev in industrijskih magnatov, gigantske tehnike in nebotičnikov, neumornega dela in velikopoteznih znanstvenih raziskovanj, ampak tudi dežela najrazličnejših sekt, fanatikov, praznoverja. V Ameriki se zlasti spiritizem razvija v tropični bohotnosti. Amerikanci so sicer na glasu kot največji materijalisti, a vse to, kar se pri njih producira na polju praznoverja, je tako gorostasno, da spravi v največje začudenje povprečnega Evropejca. Tudi v Evropi so po raznih deželah spiritistični krožki v precejšnji delavnosti, a to vse skupaj je prava malenkost napram spiritizmu Amerike. Pri nas so krožki, v Ameriki so pa velikanske spiritistične organizacije, podobne cerkvam in sekтам. Pod pokroviteljstvom teh cerkvá deluje z najboljšimi uspehi nešteto medijev.

Proti spiritizmu vodi že drugo leto najodločnejši boj washingtonski publicist in znanstvenik Harry Houdini. Med spiritisti in okultisti je ime tega moža zvezano s strahom in največjim ogorčenjem. Že predlanskem je Houdini v New Yorku razkrinkal kot navadnega sleparja slavnega »medija z trobento«. Ta medij je na seansah v svoji uspavnosti ali zamaknenosti z nekakšno trobento ali govornico cevjo občeval z duhovi. Ime mu je bilo Cecil Cook. Vsi sloji ogromnega mesta so se kar trgali za vstopnice k produkcijam tega medija. Seanse, ki so privabile duhove na razgovor, so se navadno vršile v temi. Medij je zatrobil v svojo trobento ali cev in po kratkem času je zvoke svoje trobente raztolmačil prisotnim v odgovor na razne želje in misli. Medij je imel na velikanski krog svojih privrženecv toliko sugestivno moč, da mu je vse slepo zaupalo in verjelo. Houdini se je spretno maskiral v starega moža ter v

spremljstvu dveh prič posetil seanso medija s trobento. Po običajnem razgovoru z duhovi je začel medij svojim obiskovalcem prorokovati in ko je prišel na vrsto preoblečeni Houdini je izvedel, da je njegov pokojni sin mediju in proroku že dvakrat napovedal današnji poset spiritistične seanse. V starega moža preoblečen mladi znanstvenik pa še ni imel ne živega in ne mrtvega sina in tako je bila sleparija čudotvorca že dokazana. Houdini je pa hotel razkrinkanje izvršiti v še učinkovitejši meri in je zato poročilo z onega sveta od sina, ki ga nikdar ni imel, sprejel z dobro igranim začudenjem ter čakal mirno, na še preostale točke seanse programa. Ko je bila napetost na višku in so duhovi posebno vneto in zgovorno kramljali skozi trobento, je z žepno električno svetilko Houdini osvetlil spiritistično družbo in vsi so lahko videli, kako žena medija v kotu sobe prizvala na navadni otroški trobenti glasove duhov.

V Clevelandu je malo pozneje Houdini razkrinkal nekega drugega slavnega medija s trobento na ta način, da je neopaženo rob trobente namazal s sajam. Procedura kontakta z duhovi je bila namreč sledeča: Medij je zatrobil v svojo trobento, pozval s tem duhove, potem je pa — v temi seveda — trobento odložil in duhovi so sami z njo piskali in odgovarjali. Ko je Houdini namazal rob trobente s sajam, je bil pa ob sklepu seanse medij leno črn okrog ust in s tem pred vsemi razkrinkan kot slepar.

V teku pol drugega leta je Houdini razkrinkal toliko čudežev, da so v Los Angelesu zaprli 70, v San Franciscu 18, v Clevelandu 25, v Bostonu pa 14 medijev in dobrih znancev duhov. Odločni nasprotnik spiritizma je izdelal tudi zanimivo statistiko, po kateri zaslužijo spiritistični sleparji letno okrog 10 milijonov dolarjev. Mnogi so že s svojimi sleparijami postali milijonarji.

prestopil v turško državljanstvo in mohamedansko vero. Med drugim postopanjem je mož, kolikor je oblastvom znano, kakih petnajstkrat menjal ime. Ko so ga ob aretaciji v Innsbrucku telesno preiskali, so našli pri njem vizitke z imenom A. Symon, inženier dijamantnih poljan, Chicago. S seboj je nosil tudi velik šop najrazličnejših ključev. Oblastva so prepričana, da je živel lopov zadnji čas od samih železniških in hotelskih vlovov. Bilanovicz bo počakal v zapornih deželnega sodišča v Innsbrucku, da zberejo ves obtožilni material proti njemu in ga postavijo pred sodnike.

Strahovit zločin v Ameriki.

Dosmrtno ječo je dobil te dni v Lansingu (Michigan) neki sicer popolnoma neoporečen mož, pri katerem so našli — steklenico whiskyja. V deželi prohibicije so namreč take postavbe, da ob sodijo ljubitelja ružne kaplice, ki so bili radi prohibicijskih prestopkov že trikrat predkaznovani, na nič manj kot dosmrtno ječo. Bože mili, če bi imeli pri nas podobne predpise, lahko spreminimo celo Slovenijo v eno samo dosmrtno ječo ...

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom

Medvedkinja v sanatoriju

V sanatoriju Kasindolu v Bosni je nastala v torek prava panika. Ravno, ko so bolniki pokosili in odšli v pavilione, da se solnčijo, se je nenadoma pojavila pred ženskim pavilonom medvedkinja s 4 mladici. Bolniki so v trenutku zapustili ležišča in zbežali na vse strani, nekateri pa so celo pričeli delati barikaade. Toda medvedkinja se je mirno izprehajala po lepo s peskom posutih potih in čudno gledala prestrašene ljudi. Bolniki so skozi okna opazovali promenado nenavadnega gosta. Upravitelj sanatorija je vedel, da je v sarajevski oblasti prepovedano streljati medvede in je javil zato slučaj telefonično srežkemu poglavarstvu, nakar so prišli orožniki, ki so medvedkinjo in njene mladice pregnali v šumo. Domneva se, da se je zatekla medvedkinja v sanatorij radi manevrov, ki so se vršili te dni v tamkajšnjih krajih.

Napoleonov otok Elba

Ko se je te dni čitalo po listih, da hoče italijanska vlada obvarovati popolnega razpada nekdanje Napoleonove bivališče na Elbi, se je oglasil neki varšavski polnik s sledečim opisom Napoleonovega otoka: Na griču nad pristaniščem kraja Portoferrajo je mala graščina s pročeljem proti zalivu. Poleg te graščine, v kateri je prebival Napoleon, je pa poslopje, kjer je svoičas knez Demidoo uredil majhen muzej spominov na Napoleona. To poslopje je danes žitna shramba. Razven par knjig iz Napoleonove knjižnice ni od spominov ničesar več ostalo. Ves muzej so razvlekli in odnesli francoski rojalisti in častilci Napoleona. Prebrskali so celo stare spiše in odnesli vse »dekrete«, ki jih je Napoleon izdal v dobi svoje vlade na otoku. Tujcu, ki zaide na ta otok, razkazujejo domačini razpadajočo cesarjevo hišo ter mu pripovedujejo resnične in izmišljene zgodbe iz dobe velikega pregnanca. Žalosten je pogled na razpadajočo zapuščeno graščino, katero bujno obrašča drevje in grmovje. Vnema za Napoleonove spomine na Elbi bo že prepozna.

Zanimiva pravda radi loterijske sreče

V Nemčiji se srečke dostavljajo po poštnem povzetju. Ko je poštni sel nekemu meščanu iz Landeshütte dostavil dvoje srečk zrakoplovne loterije, ta ni imel pri roki denarja, da bi plačal povzetje. Rekel je poštnemu dostavljalcu, naj srečke zadrži do prihodnje pošte dostave, ko bo pripravil denar, da lahko plača. Ali je poštni sel na to naročilo pozabil, ali je bil pa kak drugi vzrok, zgodilo se je pa to, da so bile srečke kot nedostavljene poslone nazaj. Nekaj dni pozneje je bilo pa zrebanje in ravno srečke landeshüttskega meščana so zadele 30.000 mark. Meščan hoče sedaj tožiti pošto upravo za škodnino, ker mu je preprečila veliko loterijski dobiček s tem, da ni upoštevala njegova naročila in za kratek čas počakala z dostavljanjem povzetnih srečk. Pošta pravi, da se takih naročil ni treba upoštevati, tožitelj pa trdi, da se v praksi to vendarle izvršuje.

Sport

TSK Merkur : SK Ptui.

Razen v Mariboru, se bo vršila tudi v Ptujju prvenstvena tekma med TSK Merkurjem in SK Ptujem. Med navedenima moštvoma v igri ni tolikih bistvenih izprememb, da bi se dalo po kakovosti presojati njih izgled in sklopiti na izid. Znano je, da je »Ptuj« na domačem terenu v požrtvovalnosti nenadkriljiv in da bo »Merkur« moral postaviti vse sile, ako si bo hotel osvojiti točko. Za prvenstveno tekmo vlada v Ptujju veliko zanimanje, predvsem, ker se pričakuje, da bo Ptuj v prvenstveni tabeli zavzel odličnejše mesto kakor v minuli sezoni.

SD Rapid : SK Svoboda.

V nedeljo se bo vršila v Mariboru druga prvenstvena tekma med okroglim prvakom SD Rapidom in SK Svobodo. Izid srečanja se pripisuje Rapidu, vendar je Svoboda nevaren protivnik, ki je preteklo sezono ravno v prvenstveni tekmi celo v visokem razmerju porazila Rapida. Borbenih in požrtvovalnih moštev ni podcenjevati, o čemer nas je uverila tudi nedeljska tekma Merkur:Svoboda. Rapid bo imel priliko, da proti slabejšemu a odpornejšemu nasprotniku s sorodnim orožjem, žilavo prodornostjo, izvojuje zmago. Tekma bo gotovo privabila na igrišče obilo občinstva.

Hazena »Maribora« v Zagrebu.

V nedeljo 9. t. m. bo v Zagrebu gostovala hazenska družina »Maribora« proti tamkajšnjemu prvaku »Concordiji«, ki se ga smatra za najresnejšega kandidata za državno prvenstvo.

Z. N. S. (službeno). Za prvenstveno tekmo dne 9. t. m. se delegira sledeče sodnike: S. D. Rapid : S. K. Svoboda g. Radolič. S. K. Ptuj : T. S. K. Merkur v Ptujju g. Frankl. — Tajnik.

Službeno iz MOLNP. MO je na svoji odborovi seji dne 3. tm. sklenil, da pošlje z moštvi, ki igrajo prvenstveno tekmo v Ptujju kot 13. osebo službenega odbornika. Za nedeljo 9. t. m. je določen za tekmo v Ptujju g. Koser, za tekmo v Mariboru g. Winterhalter.

Rešila otroka in pogubila sebe.

Nedavno je ušlo ženi železničarja Mareka na progi Praga-Heb njeno dvoletno dete na tir malo pred prihodom brzovlaka. Prestrašena mati je zaskočila žvižganje brzovlaka in skočila v obupu po otroka ter ga res rešila in vrgla na travnik poleg proge. Njo samo pa je že zagrabila lokomotiva in jo usmrtila v pričo otroka.

Samomor v prijateljski družbi.

V Nürnbergu živi večje število ruskih emigrantov, ki se sestajajo v svojem klubu na zabave. Te dni je bil navzoč na nekem večeru tudi 38 letni bančni uradnik Teodor Garvel poleg svojih tovarišev. Sredi najlepšega razpoloženja družbe, ko je igrala godba, je potegnil Garvel samokres in se ustrelil pred očmi prijateljev, ki mu niso mogli preprečiti blaznega dejanja. Šlo je baje za neko ljubavno afero.

Zopet mednarodni ptič pod ključem

Zadnji čas imajo evropski kriminalni organi srečno roko. Razni sleparsi in postopaški tipi mednarodnega slovesa romajo po vrsti za zamrežena okna.

Te dni so zasačili v Innsbrucku opasnega sleparja in tatu, s katerim so imeli posla že najrazličnejši policaji na kontinentu. V hotelu se je predstavljajal za inženjerja Alberta Simonija in sumljivo tarnal, da mu je neka dama sopotnica na potovanju iz Londona v Avstrijo ukradla 800 dolarjev. Ko si je policija moža bolj od blizu ogledala in prebrskala svoje registre prstnih odtiskov, je ugotovila, da ima pred seboj velikega goljufa Lennarta Bilanovicza, ki ga zamenj za sledujočo varnostna oblastva baltskih držav. Kjer je izvršil poleg mnogih sleparij in tatvin tudi več vlovov in ropov. Policiji v Innsbrucku je priznal, da si je kupil ponarejeni potni list na Danskem.

Mednarodni policijski vestnik javlja zanimive podrobnosti o Simonij-Bilanoviczu. Po svetu se izdaja običajno kot učitelj modernih jezikov. Rojen je bil kot katolik na Poljskem, kasneje pa je

Čudovita miza

Pred nekaj tedni je v holandski Indiji umrl bogat Kitajec Le-Čang-Feng. Nihče ni vedel, odkod izvira njegovo veliko bogastvo, bilo je pa jasno, da redni visoki mesečni vložki v neko banko ne morejo izhajati od njegove trgovine s starinami. Bogatin je skrivnosti svojega bogastva vzel s seboj v grobin, je celo njegovo premoženje prišlo na dražbo. Par dni po dražbi se je pa začelo govoriti o čudežu. Neki Javanec je kupil staro mizo iz hiše umrlega bogatina. Mizo je umil in postavil na sonce, da se posuši. Vsakdo si lahko predstavlja njegovo velikansko začudenje, ko je čez nekaj časa videl, da na vročem soncu v pravem pomenu besede — poti. Obrisal jo je, postavil zopet na sonce, miza je ostala mokra, kakor bi bila potna. Pred čudovito mizo so se zbrale cele množice, prepričane, da je vmes neka čarobnija. Nazadnje stavi nekdo pred-

log, da bi bilo najboljši mizo, v kateri gotovo prebivajo zli duhovi, razsekati na drobne kosce, da tako duhovi, ki bi zali vse ogrožati, izgubijo svoje zavetišče. Predlog se je sprejel in uresnil, a ko so prvi s sekiro zahajali po mizi, se je videlo, da je plošča votla in polna opija. Opij ima lastnost, da vleče mokro nase in jo na toplem zopet izločuje. Od tod izvira potenje mize. S tem je bila razkrita tudi tajnost umrlega Kitajca, prebrisanelega trgovca z opijem, ki je v votlih mizah skrival svojo zalogo. Ker ni bilo dedičev je premoženje zapadlo državi.

Lac de Genève ali Lac de Léman

Ženeva, ki je Društvo narodov razpravila o svetovnem miru in sporazumu, ima že dolga desetletja spore in preglavice radi imena svojega jezera.

Ženevski in waadtski kanton se ne moreta sporazumeti, kako naj se jezero imenuje. Ženevci hočejo Lac de Genève, Waadtsi pa Lac de Léman. Leta 1908 je ta imenski spor reševal poseben kongres geografov, ki je po dolgem razmišljanju in razpravljanju predlagal naj se jezero na zemljevidih, v geografskih knjigah in tudi drugače označuje z obema imeni. Jezero je torej postalo dvoimensko, kar pa njegovi lepoti ni niti koristilo, niti škodovalo. S tem bi bili prebivalci obeh kantonov zadovoljni, če se ne bi spor od časa do časa ponovno izzval na ta način, da se v kakem velikem pariškem listu hoté ali ne hoté vedno rabi le eno ime. Ker je v zadnjem času pariški »Journal des Débats« rabil zopet le eno ime, je malo manikalo, da niso bili zopet sklicani geografi in drugi izvedenci na posvetovanje.

Spominjajte se CMD

Izborno kosilo

v boljši hiši v središču mesta, blizu sodišča se oddaja za dame in gospode. Na slovo pod »cena zmerana« na upravo »Večernika«. 1259

Solidna gospodična

išče prazno sobo z navedbo cene s 1. novembrom. Ponudbe na upravo lista pod »Mirna stranka«. 1258

Učenca

sprejme trgovina Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 1250

Priznano izvrstno kislo zelje

priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode. 1175

Rabljene frake

kupi marib. gledališče. 1242

Vsakovrstne nogavice,

kakor flor, svilene itd. v vseh barvah, popravi v najkrajšem času pletarna M. Vesjak, Maribor, Vetrinjska 17. 1214

Maksim Gorki:

Otroška leta

17 Poslovenil dr. I. D.

Skozi ivje na oknih se je videlo, kako gori streha delavnice, za njenimi odprtimi vrati pa je vihral kodrast ogenj. V tili noči so njegove rdeče barve cvetele brez dima; le visoko nad plamenom se je zibal temnikast oblak in branil pogledu na srebrni potok Rimske ceste. Sneg je škrlatno od seval, stene poslopij so trepetale, skakale, kakor da bi hotele v goreči kot na dvorišču, kjer se je veselo igral ogenj in zalival z rdečilom široke špranje v stenah. Po temnih deskah suhe strehe so se urno ovijali, izvijali zlatordeči trakovi; sredi njih je štrlel in se kadil tenki, lončeni dimnik; tiho prasketanje je butalo v okna; ogenj se je vedno bolj širil; delavnica je bila okrašena z ognjem, bila je podobna steni pred oltarjem in je s silo vabila bliže k sebi.

Ogrnil sem se čez glavo s težkim kožuhom, vtaknil noge v neke čevlje, in sem hitel v vežo na stopnice; omamljen sem onemel, oslepel vsled svetle igre ognja, oglušil vsled dedovega, Grigorjevega in stricev kričanja, vsled hrupa požara, bil preplašen vsled babičinega vedenja; nateknila si je na glavo prazno vrečo, ogrnila konjsko odejo, tekla naravnost v ogenj, planila vanj in kričala:

»Vitriol, tepci! Vitriol se bo vnel!«
»Grigorij, drži jo!« je tulil ded. »Oj, izgubljena je...«

Babica pa se je že prikazala, kadečča se vsa; kimala je z glavo, šla sklenjena in nesla veliko steklenico vitriolovega olja.

»Oče, konja odženi iz hleva!« je hropela in kašljala, »Vzemite mi to s pleč, gorim, ali ne vidite?«

Grigorij ji je potegnil s pleč tlečo odejo, nato je z lopato začel metati skozi vrata delavnice velike kose snega; stric je skakal okrog njega s kolom v rokah; ded je tekal okoli babice in metal sneg vanjo; porinila je

steklenico v kup snega, planila k vratom, jih odprla, pozdravljala priteklo sosede in govorila:

»Skedenj, sosede, varujte! Če prodre ogenj na skedenj ali pa v senjak, nam zgori vse do tal in še vaše se vname! Trgajte streho, seno znosite na vrt! Grigorij, višje vrzi, kaj mečeš tako nizko! Jakob, ne mudi se, daj ljudem kolov in lopat! Sosede, lepo poprimite, Bog naj vam pomaga!«

Bila je tako zanimiva, kakor požar; osvetljevana od ognja, ki jo je takorekoč lovil, črna je begala po dvorišču, bila povsod navzoča, je vse odredjala.

Na dvorišču je pribežal Šarap, se visoko vzel na zadnje noge in potegnil deda za seboj; ogenj je osvetlil njegove velike oči, da so rdeče zažarele, konj je zarežgal in se vprl s prednjimi nogami; ded je izpustil povodec iz rok, odskočil in zakričal:

»Mati, drži ga!«
Babica je planila pod noge vzpenjajočega se konja in stopila predenj z razprostrtima rokama; konj je žalostno zahrzal in šel k njej, oziraje se na ogenj.

»Nič se ne boji!« je izpregovorila babica, ga potapljala po vratu in prijel za povodec. — »Misliš, da te bom zapustila v tem strahu? Oh, ti miška...«

Miška pa, ki je bila trikrat večja od nje, je pokorno šla za njo, sopihala in ogledovala njen rdeči obraz.

Pestunja Evgenija je pripeljala iz hiše zavite, zamolklo jokajoče otroke in zakričala:

»Vasilij Vasiljič, Lekseja ni...«

»Pojdi, pojdi!« je odvrnil ded in mahal z roko; jaz pa sem se skril pod stopnice, da bi pestunja ne odpeljala tudi mene.

Streha delavnice se je že podrla; kvišku so se štrleli tanki šperovci, se kadili in se svetili kakor zlato ogleje. Iz notranjosti poslopja so se praske-taioč poranjali kvišku zeleni, modri, rdeči, zublji, plamteči snopi so padali na dvorišče, na ljudi, ki so se gnetli pred ogromno grmado in z lopatami metali v njo sneg. V ognju so divje

vreli kotli, para se je dvigala v gostih oblakih, po dvorišču so se širili čudni duhovi, ki so izjemali solze iz oči; zlezal sem izpod stopnic in se zavalil babici pod noge.

»Beži!« je kričnila. »Pohodili te bodo, beži...«

Na dvorišču je prijezdil jezdec z medenim šlemom. Od njegovega rjavega konja je tekla pena, jezdec je visoko dvignil roko z bičem in grozeče zavpil:

»Razmeknite se!«
Veselo in urno so zvonkljali zvončki, vse je bilo praznično lepo. Babica me je udarila in zakričala:

»Komu sem govorila? Beži!«

Zastoj bi bilo neposlušati je v tem trenutku. Ušel sem v kuhinjo, pritisnil obraz k oknu, pa za temnim kupom ljudi nisem več videl ognja, samo medeni šlemi so se svetili med črnimi zimskimi kučmami in čepicami.

Ogenj so hitro udušili, zlitli ga potepali, policija je razgnala ljudi in v kuhinjo je prišla babica.

»Kdo pa je tukaj? Ti-i? Ali ne spiš, se bojiš? Ne boj se, je že vse minulo.«

Sedla je k meni, obmolnila in se zazibala. Bilo je lepo, da se je zopet povrnila noč in temina; pa tudi po ognju mi je bilo žal.

Vstopil je ded, obstal na pragu in vprašal:

»Mati?«

»No?«

»Ali si se kaj opekla?«

»Ne.«

Prižgal je vžigalico, osvetlil z modrim plamenom svoj obraz, pomazan s sajami, zagledal je svečo na mizi in počasi sedel k babici.

»Umil bi se.« je rekla babica, ki je bila ravno tako sajasta in je smrdela po dimu.

Ded je vzdihnil:

»Milostljivi Gospod te ima rad, velik razum ti je dal...«

Pogladil jo je po rami in se zarežal:

»Za malo časa sicer, a vendar ti ga da...«

Tudi babica se je nasmehnila, hote-

la je nekaj reči, toda ded se je nagribančil:

»Grigoriju je treba plačati, — to je njegova nepazljivost! Dodelal je, izčrpal se je! Na stopnicah sedi Jakob, bedak... Pojdi k njemu...«

Vstala je in odšla, držeč roko pred licem, in je pihala v prste; ne da bi se ozrl name, me je ded tiho vprašal:

»Ali si ves požar videl? Kaj ne, kakšna je babica? Stara je že... ste-pena, polomana... Da, da! Eh, vi!«

Sklonil se je in dolgo molčal, potem je vstal, utrenil ogorek na sveči in zopet vprašal:

»Ali si se bal?«

»Ne.«

»Ni bilo treba strahu...«

Jezno je potegnil srajco s pleč, šel v kot k umivalniku, in tam v temini je udaril z ного ob tla in glasno rekel:

»Požar — neumnost! Za požar bi pogorelega javno morali preteptati; on je — bedak ali pa ničvednež! Glej, tako bi bilo treba storiti, pa ne bi bilo več požarov! Pojdi spat! Kaj še sediš?«

Šel sem, toda spati to noč nisem mogel; komaj sem legel v posteljo, pa me je že vrgel iz nje nečloveški krik: vnovič sem planil v kuhinjo; sredi nje je stal ded brez srajce in s svečo v roki; sveča je trepetala, on je drsal z nogami po tleh in hropel, ne da bi se premaknil z mesta:

»Mati, Jakob, kaj je to?«

Skočil sem na peč in se skril v kot, v hiši pa se je zopet pričel dirindaj; kakor ob požaru, je valovil proti stropu in stenam vedno bolj glasen, zategnjen vik. Splašeni so begali ded in strica, babica je kričala in jih nekam podila; Grigorij je ropotal z drvmi, jih tlačil v peč, nalival je vodo v lonce, hodil po kuhinji in kimal z glavom kakor astrahanski velblod.

»Zakuri že vendar peč!« je ukazovala babica.

Planil je po treskah, pa zagrabil za mojo nogo in vznemirjeno vkliknil:

»Kdo je tukaj? Kako sem se ustrašil... Povsod si, kjer te ni treba...«

(Dalle prihodnjic.)

PRODAM

30 hl dobrega lanskega hruševca

A. Lavrenčič, Maribor, Slovenska ul. 13/II

Pisarniške potrebščine

najboljše kvalitete kupite le pri

1125

Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11

Vse tiskovine po naročilu.

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Abonenti

dobijo izborna kosila in večerjo za Din 87-50 tedensko v restavraciji

„Zvezda“

Pod mostom št. 11 v bližini drž. mostu. Priporoča se 1941

R. Smolej.

Din 199

čevlji s spono lakasti in v modnih barvah pri

Anici Traun

Grajski trg 1 870

Ravnokar dospela velika pošiljatev

KRZNA

iz Leipzig-a

Ne zamudite te prilike in oglejte si mojo bogato zalogo

Cene nizke! — Izbira velika!

L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9